

PATVIRTINTA

Klaipėdos lopšelio-darželio „Linelis“
direktoriaus 2014 m. spalio 8 d.
įsakymu Nr. V- 64

PRITARTA

Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos
Ugdymo ir kultūros departamento Švietimo
skyriaus vedėjo 2014 m. spalio 7 d.
įsakymu Nr.ŠV1-268

KLAIPĖDOS LOPŠELIO-DARŽELIO „LINELIS“ NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO SVEIKOS GYVENSENOS UGDYMO PROGRAMA „AUGU SVEIKAS IR LAIMINGAS“

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švietimo teikėjas – Klaipėdos lopšelis-darželis „Linelis“ (toliau – įstaiga), įregistruota Juridinių asmenų registre, kodas 190429228. Teisinė forma – biudžetinė įstaiga. Grupė – ikimokyklinio ugdymo mokykla.
2. Įstaigos buveinės adresas – Laukininkų 10, LT-95140, Klaipėda.
3. Programos pavadinimas – neformaliojo vaikų švietimo sveikos gyvensenos ugdymo programa „Augu sveikas ir laimingas“ (toliau – programa).
4. Programos rengėjai: Angelė Grigaliūnienė, direktoriaus pavaduotoja ugdymui, Birutė Žulpienė ir Natalija Kiseliovienė, ikimokyklinio ugdymo neformaliojo švietimo pedagogės.
5. Programos koordinatorius - direktorė Violeta Urbonienė.
6. Programos trukmė – tęstinė. Programos turinys koreguojamas pagal poreikį.
7. Programos apimtis - vieneri mokslo metai.
8. Programos dalyviai – ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai.
9. Programos įgyvendinimui įstaigoje sudarytos palankios ugdymo(si) sąlygos. Įrengta sporto salė, relaksacinis ir žaidimų su vandeniu bei smėliu kambarėliai, kiekvienoje grupėje įrengtos sveikatinimo erdvės, taisyklingos laikysenos lavinimui – korekcinės sienelės bei aktyvios zonos lauke. Sudarytos sąlygos ugdymo procese naudotis informacinėmis technologijomis.

II. UGDYMO PROGRAMOS PRINCIPAI

10. Humaniškumo principas – ugdymas grindžiamas vidine išmintimi, meile ir gera valia, teikiant vaiko kūnui dvasinės stiprybės, emocinės sveikatos ir savivertės jausmo augimą.
11. Integralumo principas - ugdymo turinys natūraliai įsipina į kitas vaikui priimtinas veiklas – fizinę, darbinę, meninę, komunikacinę, pažintinę – tiriamąją ir žaidybines.
12. Tautiškumo principas – sudaromos sąlygos iš savo tautos istorinio lobyno ir gimtinės gamtos perimti liaudies tradicijas, žinias ir praktinius žmogaus kūno stiprinimo ir sveikatos gerinimo bei saugojimo patirtis, didžiulis savo šalies sportininkų indėliu, garsinant mūsų šalį ir asmeniškai sekti jų pavyzdžiu.

III. TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

13. Programos tikslas – ugdyti teigiamą vaiko nuostatą į sveikatą ir ją stiprinančius veiksnius, formuoti sveikos gyvensenos įpročius.

14. Programos uždaviniai:

14.1. gilinti ugdytinių žinias apie sveikatos saugojimo ir stiprinimo būdus;

14.2. skatinti ugdytinius geriau pažinti save, savo bendraamžius, formuoti pozityvaus bendravimo įgūdžius.

14.3. formuoti šiuolaikišką bendruomenės požiūrį į sveikos gyvensenos nuostatas, vertybes.

III. TURINYS. METODAI. PRIEMONĖS

15. Programa siekiama formuoti sveikos gyvensenos sampratą pagal 5 kompetencijas:

15.1. Socialinė kompetencija	
Gebėjimai, vertybinės nuostatos	Vaiko veiksena, metodai ir priemonės
<p>Suvokia save kaip savarankišką asmenį. Moka bendrauti su artimaisiais, draugais, kitais žmonėmis. Geba vertinti save, suvokti ir tinkamai išreikšti emocijas, jausmus ir nuotaikas, nusiraminti</p>	<p>Suvokia kito asmens emocinę būseną ir iš jo siunčiamų socialinių ženklų numato šalia esančio žaidimo partnerio atsakomuosius veiksmus ir sprendžia, kokius veiksmus pasirinkti veiksmingai išspręsti konfliktiškai nemalonią situaciją. Siūlo savo pagalbą silpnesniam draugui, kreipiasi pagalbos, jei yra bendraamžių ar kitų žmonių skriaudžiamas. Elgiasi pagarbiai savo ir kitos lyties atžvilgiu. Supranta, įvardija ir smerkia kai kurių suaugusiųjų poelgius, turint priklausomybę žalingiems įpročiams, geba paaiškinti jų vartojimo žalingą poveikį, ypač jauno žmogaus organizmui. Supranta švarios gamtos ir aplinkos svarbą žmogaus sveikatai, padeda ją saugoti ir tausoti.</p> <p>Metodai: pokalbis, idėjų kūrimas („minčių lietus“, „smegenų šturmas“), metaforiniai žaidimai, vaidybiniai žaidimai, inscenizacijos, kūrybinės užduotys.</p> <p>Priemonės: paveikslai, plakatai apie sveiką gyvenseną, enciklopedijos ir siužetiniai žaidimai, informacinės technologijos</p>
15.2. Sveikatos saugojimo kompetencija	
Gebėjimai, vertybinės nuostatos	Vaiko veiksena, metodai ir priemonės
<p>Plečia žinias apie sveiką gyvenseną. Išreiškia save per kūrybinius, sportinius, judriuosius ir ramaus pobūdžio žaidimus. Moka savarankiškai laikytis asmens higienos</p>	<p>Stiprina sveikatą fiziniais pratimais ir paaiškina jų naudą atitinkamai kūno raumenų grupei, atlieka pratimus plokščiapėdystės profilaktikai, kontroliuoja savo kūno laikyseną, kūno padėtį stovint, sėdint, einant, atliekant fizinius pratimus, mokosi vaikščioti grakščiai, sėdėti nesikūprinant, stovėti pasitempus. Pastebi ir koreguoja kito laikyseną, žino ir vengia nesaugių judesių, žaidžia laikyseną lavinančius žaidimus, atlieka atsipalaidavimo pratimus po judrios veiklos, daro taisyklingo kvėpavimo pratimus atitinkamoje situacijoje, grūdina, valosi ir skalauja dantukus. Savarankiškai laikosi asmens higienos, aktyvios veiklos, poilsio ir sveiko maitinimosi ritmo - supranta, kad higienos įpročiai ir įgūdžiai padeda augti sveikam, grūdina organizmą, turi žinių apie sveiko maisto piramidę, supranta, kad sveika valgyti šviežią, natūralų maistą, jaučia ir moka pasakyti apie savo kūno fizinius ir emocinius pojūčius, moka paprašyti suaugusiųjų pagalbos.</p> <p>Metodai: pokalbis-diskusija, „Minčių lietus“, probleminiai klausimai,</p>

	<p>didaktiniai, stalo žaidimai, stebėjimas, tyrinėjimai, struktūrizuota veikla, projektinė veikla, sveikatos valandėlės.</p> <p>Priemonės: specialios priemonės plokščiapėdystės profilaktikai ir taisyklingos laikysenos lavinimui, smulkus sportinis inventorių, speciali sienelė ūgiui matuoti ir taisyklingai laikysenai pasitikrinti, priemonės žaidimams su vandeniu ir smėliu, paveikslai, plakatai apie sveiką gyvenseną, enciklopedijos, siužetiniai žaislai, informacinės technologijos</p>
15.3. Pažinimo kompetencija	
Gebėjimai, vertybinės nuostatos	Vaiko veiksenos, metodai ir priemonės
<p>Domisi savimi, suaugusiais žmonėmis, artimiausia gamtine ir kultūrine aplinka.</p> <p>Elgiasi pagarbiai savo ir kitos lyties atžvilgiu</p>	<p>Ieško informacijos apie savo kūno dalių bei vidaus organų paskirtį enciklopedijose, plakatuose, žiūri pažintinius filmukus, savarankiškai matuojasi ūgį prie matuoklės, seka, kiek paaugo per pusmetį, metus, žino taisyklingos laikysenos svarbą sveikatai, stebi savo kūno reakciją į temperatūros pokyčius, moka juos nupasakoti bei savimi tinkamai pasirūpinti pasirenkant rūbus ir veiklą. Supranta, kad medikamentai nors ir gražiai atrodantys ir skaniai kvėpiantys yra tik cheminė priemonė pasveikti, pažįsta kai kuriuos vaistažolinius augalus, žino liaudies medicinos priemonių naudą organizmui ligos atveju ir ligos profilaktikai, moka paprašyti suaugusiųjų pagalbos, pasako kaip elgtis ir į ką kreiptis ligos atveju, žino ir geba paskambinti į pagalbos centrą numeriu 112.</p> <p>Metodai: didaktinės užduotys; pokalbis, stebėjimas, individualios užduotys vaikams, asociacijų kūrimas („voratinklis“, „žemėlapis“), idėjų kūrimas („minčių lietus“, „smegenų šturmas“), projektinė veikla, tyrinėjimai.</p> <p>Priemonės: įvairūs stalo, didaktiniai žaidimai, pažintiniai paveikslai, plakatai, knygos, siužetiniai žaislai, ūgio, svorio ir jėgos matavimo prietaisai, informacinės technologijos</p>
15.4. Komunikavimo kompetencija	
Gebėjimai, vertybinės nuostatos	Vaiko veiksenos, metodai ir priemonės
<p>Geba tenkinti savo poreikį bendrauti ir pažinti pasaulį.</p> <p>Geba išreikšti savo išgyvenimus, patirtį, mintis piešiniais, ženklais, žodžiais</p>	<p>Tęsia pradėtą mintį, aiškinasi, diskutuoja, svarsto žmogaus kūno sandaros, sveikos gyvensenos, žalingų įpročių ir kitomis jų sveikatai rūpimomis temomis, suvokia simbolius ir paaiškina jų reikšmę sveikos mitybos piramidėje, plakatuose apie teigiamą ir neigiamą poveikį sveikatai ir aplinkai. Kalba apie olimpinio judėjimo vaidmenį kaip komunikavimo priemonę. Susipažįsta su esminėmis naudojimosi kompiuteriu, mobiliuoju telefonu taisyklėmis, pasako galimus naudojimosi jais atvejus. Kalba apie ilgo sėdėjimo prie kompiuterio, televizoriaus žalą, pernelyg garsios muzikos, triukšmo žalą vaiko sveikatai. Eksperimentuoja ir bando įsiklausyti į kūno signalus, kuriuos sukelia įvairaus stiprumo garsai ar tyla.</p> <p>Metodai: pokalbis, pasakojimas, interviu, didaktinės, kūrybinės užduotys, vaidybiniai žaidimai, individualios užduotys vaikams.</p> <p>Priemonės: teminiai paveikslai, plakatai, knygos, informacinės technologijos</p>
15.5. Meninė kompetencija	
Gebėjimai, vertybinės nuostatos	Vaiko veiksenos, metodai ir priemonės
<p>Geba sveikos gyvensenos nuostatas perteikti meninėje veikloje</p>	<p>Plėtoja saviraišką ir kūrybiškumą atrasdami vis naujų teigiamų emocinių potyrių. Kuria ir improvizuoja savo kūno kalba, kūrybiškai išreiškia įvairias savo būsenas, išgyvenimus, atranda ir išmėgina atsipalaidavimui tinkančias menines priemones ir meninę raišką (mimiką, judesių dialogą, judesį plokštumoje ir erdvėje). Reiškia teigiamas emocijas individualioje ir</p>

	<p>bendroje veikloje, džiaugiasi rezultatu. Savo žinias, potyrius apie sveiką gyvenimą perteikia kūrybiniuose darbuose.</p> <p>Metodai: pokalbis, kūrybinis darbas, vaidybiniai žaidimai, inscenizacijos, kūrybinės užduotys.</p> <p>Priemonės: muzikiniai įrašai, teminiai paveikslai, dailės raiškos priemonės, gamtinė medžiaga, smulkus sportinis inventorių</p>
--	--

V. UGDYMO PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

16. Įgyvendinus programą, bus pasiekti kokybiniai ir kiekybiniai pokyčiai:

16.1. plėtojami sveikos gyvensenos įgūdžiai, stiprinama vaiko fizinė ir psichinė sveikata;

16.2. taikomos netradicinės vaikų sveikatinimo formos;

16.2. ugdymo įstaiga ir šeima - lygiaverčiai partneriai ugdant sveiką gyvenimą;

16.3. kryptingai tobulinama pedagogų kompetencija, taikant šiuolaikines technologijas.

17. Vertinimo metodai: pokalbiai su vaiku natūralioje kasdieninėje veikloje, stebėjimas, diskusija, vaiko pasakojimas. vaiko veiklos ir kūrybos produktų analizė, atskiros ugdymo srities tyrimai, klausimynai tėvams.

18. Vertinimo dažnumas. Vaiko daroma pažanga yra vertinama nuolat, pasirenkant įvairius vertinimo būdus ir metodus. Vaiko pasiekimų vertinimas organizuojamas du kartus per metus, t.y. rugsėjį (kai galime nustatyti vaiko pradinį išsivystymą) ir gegužę (kad galėtume apibendrinti pokyčius, įvykusius per mokslo metus). Pasiekimai fiksuojami vaiko vertinimo lentelėje. Specialiųjų poreikių vaikų pažangai nustatyti ir esant būtinybei taikomas tarpinis vertinimas. Toks vertinimas yra palankus sekti vaiko ugdymosi ir ugdymo turinio ryšį, sudarant optimalias sąlygas, parenkant ugdomųjų poveikių sistemą konkrečiam vaikui.

19. Vertinimo rezultatai tėvams pateikiami individualiai. Atsižvelgus į vertinimų išvadas, tėvų siūlymus bei pageidavimus, koreguojama individuali vaiko ugdymo programa. Nuotraukos, vaiko stebėjimo aprašymai, vaiko mintys, interviu su vaiku, tėvų pastebėjimai, kaupiami grupės „Vaiko aplanke“.

SUDERINTA

Klaipėdos lopšelio-darželio „Linelis“

Mokytojų tarybos posėdžio

2014 m. rugsėjo 9 d.

protokoliniu nutarimu (protokolo Nr. V8-3)

NAUDOTA LITERATŪRA

1. Adaškevičienė A. Vaikų sveikatos ugdymas: pedagoginiai aspektai. Vilnius, 1999.
2. Bendroji priešmokyklinio ugdymo ir ugdymosi programa. Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras, 2003.
3. Metodinės rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo programai rengti. Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras, 2006.
4. Klaipėdos lopšelio-darželio „Linelis“ ikimokyklinio ugdymo programa. Klaipėda, 2010
5. Monkevičienė O., Palačionienė L. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų socialinių įgūdžių ugdymo ir žalingų įpročių prevencijos programa. Vilnius: Visuomenės sveikatos ugdymo centras, 2003.
6. Piliuvienė A., Dailidienė N., Jakučiūnienė D. ir kt. Ikimokyklinio amžiaus vaikų saugios gyvensenos įgūdžių ugdymo programa. Vilnius: Leidybos centras, 1997.